02/08/2019

«Φωτεινή Παρθένος Νύμφη Χριστού»

/ Βίοι Αγίων

Η Οσία Φωτεινή η Κύπρια τιμάται κάθε χρόνο από την Εκκλησία μας στις 2 Αυγούστου.

Πότε έζησε ακριβώς η Οσία Φωτεινή (γνωστή στην Κύπρο και σαν Αγία Φώτου η θαυματουργός) και ποια ήταν η καταγωγή της, δεν γνωρίζουμε. Η παράδοση μας λέει πώς γεννήθηκε στο Ριζοκάρπασο από απλοϊκούς, αλλά ευλαβείς γονείς.

Από μικρούλα η Φωτού ξεχώριζε από τις συνομήλικες της για την καλοσύνη της, το φέρσιμο της, την προθυμία της να εξυπηρετήσει τους άλλους, την αρετή της. Τα μεγάλα της φωτεινά μάτια καθρέφτιζαν τον πλούτο της καρδιάς της και σκόρπιζαν παντού την εμπιστοσύνη, τη χαρά. Στο σχολείο του χωρίου της έμαθε η Φωτού τα πρώτα γράμματα. Σαν έμαθε να διαβάζει πήρε κι άρχισε να αποστηθίζει διάφορους ψαλμούς και ύμνους της Εκκλησίας μας.

Όταν έφτασε σε ηλικία γάμου, η Αγία, έφυγε από το σπίτι της και πήγε σε μια σπηλιά για να ασκητεύσει.

Στο σπήλαιο αυτό η αγνή κι η ηρωική κόρη πέρασε όλη της τη ζωή. Μια ζωή εγκαρτέρησης και προσευχής, ζωή εγκράτειας και αφιέρωσης ολοκληρωτικής στον Ουράνιο Νυμφίο Χριστό.

Το άγιο λείψανο της που τάφηκε κι ευρέθηκε στη σπηλιά γύρω στα 1718 – 32 μ.Χ. με τη σκαλιστή επιγραφή από πάνω «Φωτεινή Παρθένος Νύμφη Χριστού», εξακολουθεί και σήμερα να προσφέρει τη θεραπεία στους αρρώστους, στους τυφλούς το φως, στους πονεμένους το ψυχικό ξεκούρασμα και τη χαρά.

Το ασκητήριο της αγίας Φωτεινής υπάρχει και σήμερα και βρίσκεται στο χωριό Άγιος Ανδρόνικος. Σ’ αυτό μπαίνει ένας από μια στενή είσοδο και καταβαίνει από

μια σκάλα φτιαγμένη από εγχώριες πέτρες και που έχει 23 σκαλοπάτια. Το σπήλαιο μοιάζει με κατακόμβη, σαν κι εκείνες που χρησιμοποιούσαν οι πρώτοι χριστιανοί. Στο βάθος του σπηλαίου είναι το αγίασμα. Από το νερό αυτό παίρνουν οι άρρωστοι και πλένουν τα αρρωστημένα μέλη τους για να θεραπευτούν. Ιδιαίτερα η Αγία πιστεύεται, πως θεραπεύει τα οφθαλμικά νοσήματα. Τέλος, στα μαύρα χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς το σπήλαιο της Οσίας χρησιμοποιήθηκε και ως ναός.

Τον 15ο αιώνα εντός του σπηλαίου βρέθηκε ο τάφος και τα λείψανα της αγίας. Στην πορεία των χρόνων εξαιτίας των διαφόρων ιστορικών γεγονότων που λάμβαναν χώρα στο νησί, ο τάφος της αγίας καλύφθηκε προς αποφυγή σύλησης των λειψάνων της, με αποτέλεσμα με τα χρόνια να ξεχαστεί. Βρέθηκε πάλι κατά τον 18ο αιώνα, από τον οικονόμο Νικόδημο, τον επιστάτη ενός μικρού μοναστηριού που λειτουργούσε στην περιοχή. Επάνω στο ιερό λείψανο της αγίας βρέθηκε μαρμάρινος σταυρός με επιγραφή« Φωτεινή Παρθένος Νύμφη Χριστού».

Αναφορά στην πρώτη εύρεση του τάφου της Αγίας γίνεται και από τον χρονογράφο Λεόντιο Μαχαιρά, ο οποίος μάλιστα κάνει αναφορά στο αγίασμα της αγίας Φωτεινής, που στην επιφάνειά του κάνει μια κρούστα που αφαιρείται όπως τον πάγο και από αυτήν κάνουν μια σκόνη που θεραπεύει τα μάτια. Το αγιασμένο αυτό νερό βρέθηκε σε πηγάδι στο άκρο λαξευμένης προς τα βόρεια του σπηλαίου σήραγγας. Η Αγία Φωτεινή πιστεύεται ότι θεραπεύει ιδίως αρρώστιες των ματιών, ενώ θεωρείται η προστάτιδα αγία του χωριού Άγιος Ανδρόνικος, προς τιμή της οποίας κτίστηκε βυζαντινός ναός. Η παλαιότερη εικόνα της αγίας χρονολογείτο το έτος 1811 και αποτελούσε έργο του ιερομόναχου Λαυρεντίου. Η εικόνα κατά την τουρκική εισβολή φέρεται να έχει κλαπεί και να έχει πωληθεί στο εξωτερικό. Η οσία Φωτεινή σε όλες τις σωζόμενες νεότερες εικόνες αναπαριστάται με μοναχική ενδυμασία να φέρει στο δεξί της χέρι σταυρό.

Κατά την ημέρα της εορτής της στην κοινότητα του Αγίου Ανδρονίκου γινόταν, μέχρι και την τουρκική εισβολή, μεγάλο πανηγύρι όπου πλήθος κόσμου από όλη την Κύπρο επισκεπτόταν να προσκυνήσει τα ιερά λείψανα της αγίας. Το 1974 τα λείψανα της αγίας μεταφέρθηκαν στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου. Η εκκλησία της Αγίας Φωτεινής εντάσσεται στον κατάλογο αρχαίων μνημείων (Πίνακας Β’) του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

Αξίζει να αναφερθεί πως ο Άγιος Ανδρόνικος αποτελεί χωριό της επαρχίας Αμμοχώστου και ανήκει στο διαμέρισμα της Καρπασίας. Ο οικισμός ιδρύθηκε τα βυζαντινά χρόνια με πολιούχο άγιο τον άγιο Ανδρόνικο. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας αποτέλεσε βασιλικό φέουδο, ενώ αναφέρεται και ως χωριό της ρήγαινας Ελένης της Παλαιολόγου. Ο Άγιος Ανδρόνικος υπήρξε βασιλικό φέουδο μέχρι και το τέλος της Βενετοκρατίας. Με την οθωμανική κατάκτηση της Κύπρου

το χωριό έγινε μικτό, όπου συμβίωναν οι Ελληνοκύπριοι με τους Τουρκοκύπριους. Αποτελούσε ένα αναπτυσσόμενο χωριό, το οποίο, εξαιτίας της μορφολογίας του εδάφους του (εύφορο έδαφος με πλούσια νερά), γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη στη γεωργία και στην κτηνοτροφία. Από το 1974 το χωριό βρίσκεται υπό τουρκική κατοχή.